

**ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN**

Nguyễn Thị Mai Hương

**ĐỔI MỚI NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC
HOẠT ĐỘNG CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH
THÀNH PHỐ HÀ NỘI HIỆN NAY**

Chuyên ngành: Chính trị học

Mã số: 62 31 02 01

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ CHÍNH TRỊ HỌC

Hà Nội – 2020

Công trình được hoàn thành tại: Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội

Người hướng dẫn khoa học:

Người hướng dẫn 1: PGS.TS. Lưu Văn An

Người hướng dẫn 2: PGS.TS. Phạm Quốc Thành

Phản biện:

Phản biện:

Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng cấp Đại học Quốc gia
chấm luận án tiến sĩ họp tại Trường Đại học Khoa học Xã hội
và Nhân văn – Đại học Quốc Gia Hà Nội vào hồi giờ
ngày tháng năm

Có thể tìm hiểu luận án tại:

- Thư viện Quốc gia Việt Nam

- Trung tâm Thông tin - Thư viện, Đại học Quốc gia Hà Nội

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài luận án

Đoàn Thanh niên Cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị, xã hội của thanh niên Việt Nam, do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Nhận thức được vai trò to lớn đó, trong những năm qua, Đảng và Nhà nước ta luôn chú ý đến việc đề ra chủ trương, đường lối, chính sách nhằm tạo điều kiện, môi trường cho thanh niên phát huy mọi khả năng, năng lực nhằm tham gia tích cực vào sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Từ khi ra đời đến nay, dưới sự lãnh đạo của Đảng và tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, tuổi trẻ Việt Nam luôn giữ vai trò quan trọng, luôn thể hiện tinh thần xả thân trong các cuộc đấu tranh, kháng chiến giữ vững độc lập, tự do và toàn vẹn lãnh thổ, luôn là lực lượng quan trọng trong thời kỳ kiến thiết đất nước.

Thủ đô Hà Nội với bề dày lịch sử và truyền thống cách mạng vẻ vang, là địa danh tiêu biểu cho truyền thống "Văn hiến, Anh hùng, Hòa bình, Hữu nghị" của dân tộc Việt Nam; là trung tâm văn hóa, kinh tế, chính trị, là bộ mặt của cả nước. Hà Nội luôn tự hào với nhiều thành tích đã đạt được mang tính tiên phong trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Đặc biệt, sau khi mở rộng địa giới hành chính Thủ đô và nhiều nhiệm vụ quan trọng xây dựng và phát triển Hà Nội trong bối cảnh vừa có thuận lợi, thời cơ, vừa có khó khăn, thách thức chung của cả nước; Hà Nội đã đạt được nhiều thành tựu to lớn, toàn diện, tạo sự chuyển biến căn bản trong đời sống xã hội, góp phần rất quan trọng vào thành tựu chung của vùng và cả nước. Tuy nhiên, tình hình chung của Hà Nội vẫn còn một số khó khăn cần quan tâm khắc phục.

Trong những năm qua với việc thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phát triển kinh tế - xã hội; Chỉ thị 42 CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “*Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 – 2030*”, cùng với những yêu cầu của quá trình đẩy mạnh CNH, HĐH thủ đô, đất nước. Đoàn Thanh niên thành phố Hà Nội đã thực hiện tốt các chương trình, kế hoạch hành động của mình nhằm vận động hỗ trợ và tổ chức cho đoàn viên, thanh niên tham gia phát triển kinh tế - xã hội một cách chủ động, sáng tạo với mục tiêu đoàn kết, tập hợp thanh niên, xây dựng tổ chức Đoàn, Hội, Đội vững mạnh. Với tinh thần nỗ lực vượt bậc và toàn diện của Đoàn Thanh niên thành phố Hà Nội, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi Thủ đô trong những năm qua đã phát triển vững vàng, bám sát chủ đề công tác và các nhiệm vụ quan trọng của Thành phố, các chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước. Công tác xây dựng tổ chức và nâng cao chất lượng phong trào được tiến hành đồng bộ với nhiều cách làm mới, hiệu quả cao. Nội dung, phương thức hoạt động có nhiều đổi mới, gắn với nhu cầu, nguyện vọng và lợi ích của thanh thiếu nhi.

Tuy nhiên, chất lượng hoạt động Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay ở một số cơ sở vẫn còn chậm đổi mới, chưa phát huy hết vai trò là tổ chức đại diện bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp và chính đáng của đoàn viên, thanh niên; vẫn chưa tạo được sự phát triển đồng đều ở các cấp; vẫn có biểu hiện “hành chính hóa” chưa sâu sát cơ sở. Một bộ phận thanh thiếu niên còn có biểu hiện suy thoái đạo đức, lối sống, phái nhạt lý tưởng, sa rời truyền thống văn hóa dân tộc,... Những hạn chế này tập trung trong công tác giáo dục, chỉ đạo và tổ chức thực hiện. Trong giai đoạn cách mạng mới hiện

nay, đòi hỏi Nội dung và phương thức hoạt động của Đoàn phải được đổi mới để thực sự nhằm đáp ứng yêu cầu đoàn kết, tập hợp, giáo dục thanh niên; Đoàn *phải chuyển mạnh về cơ sở*, thu hút đông đảo quần chúng vào các phong trào cách mạng đây cũng là yêu cầu phát triển của Thủ đô, đất nước.

Từ những vấn đề đó đặt ra yêu cầu cần có sự nghiên cứu một cách cơ bản, hệ thống nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên thành phố Hà Nội trong việc tham gia phát triển kinh tế - xã hội góp phần xây dựng kinh tế Thủ đô tăng trưởng cao, xã hội ổn định trong điều kiện tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế của Việt Nam đã đạt một tầm cao mới. Để cho tổ chức Đoàn Thanh niên thành phố Hà Nội phát triển nhằm góp phần vào sự phát triển kinh tế - xã hội Thủ đô Hà Nội thì việc đổi mới nội dung, phương thức lãnh đạo của Đoàn đóng vai trò vô cùng quan trọng.

Từ những lý do trên, nghiên cứu sinh lựa chọn vấn đề ***“Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay”*** làm đề tài luận án Tiến sĩ Chính trị học. Đề tài này phù hợp với chuyên ngành đào tạo Chính trị học bởi nó tập trung phân tích, làm rõ các vấn đề lớn, thể hiện được tính xuyên suốt của cách tiếp cận chính trị học, trọng tâm là phương thức quản lý trong Hệ thống chính trị ở Việt Nam. Phạm vi nội dung, thời gian và không gian của đề tài cũng được thể hiện rõ, phù hợp với yêu cầu của một đề tài luận án Tiến sĩ.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

2.1. Mục đích nghiên cứu của luận án

Trên cơ sở phân tích làm rõ những vấn đề lý luận, khảo sát thực trạng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội, tác giả Luận án đề xuất một số

phương hướng và giải pháp cơ bản nhằm tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội trong thời gian tới, góp phần xây dựng Thủ đô giàu đẹp, văn minh, hiện đại.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

- Tổng hợp, đánh giá các kết quả nghiên cứu đã công bố có liên quan đến đề tài luận án.

- Hệ thống hóa và phân tích làm rõ những vấn đề lý luận về nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cấp tỉnh.

- Khảo sát, đánh giá thực trạng nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội.

- Đề xuất phương hướng và một số giải pháp tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội trong giai đoạn tới.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận án

3.1. Đối tượng nghiên cứu của luận án

Những vấn đề lý luận và thực tiễn về đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay.

3.2. Phạm vi nghiên cứu của luận án

Luận án tập trung nghiên cứu về đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội.

Giới hạn về nội dung khảo sát: Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội.

Giới hạn về thời gian: Từ năm 2012 đến năm 2027;

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu của luận án

4.1. Cơ sở lý luận của luận án

Luận án được nghiên cứu dựa trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm của Đảng về các tổ chức chính trị - xã hội.

4.2. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu của luận án

4.2.1. Phương pháp luận

Luận án được nghiên cứu dựa trên phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử.

4.2.2. Phương pháp nghiên cứu

- *Phương pháp logic, lịch sử*: Nghiên cứu tổng quát nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh nói chung và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội nói chung nhằm thực hiện nhiệm vụ chính trị và tham gia xây dựng, phát triển kinh tế xã hội của Thủ đô, đất nước; từ đó rút ra những vấn đề có tính quy luật, phổ biến để rút ra những bài học thực tiễn.

- *Phương pháp phân tích, tổng hợp*: Phân tích, luận giải vai trò của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh; thực trạng về nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay; phương hướng và giải pháp đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội phù hợp với yêu cầu của tình hình mới. Rút ra những hạn chế cũng như các vấn đề cần hoàn thiện trên cả phương diện lý luận và thực tiễn về nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội.

- *Phương pháp tiếp cận hệ thống*: Nghiên cứu, phân tích, luận giải những vấn đề liên quan đến nội dung, phương thức hoạt động của

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội trong công tác xây dựng, đổi mới hệ thống chính trị và tham gia phát triển kinh tế xã hội của Thủ đô.

- *Phương pháp tiếp cận so sánh*: được sử dụng để xem xét quản lý hoạt động của tổ chức Đoàn trên địa bàn thành phố Hà Nội tương quan với hoạt động của tổ chức Đoàn trên địa bàn các tỉnh khác, so sánh phương thức và nội dung hoạt động của các tổ chức Đoàn.

Đồng thời luận án so sánh số liệu giữa các thời kỳ, các năm khi phân tích thực trạng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội để rút ra những vấn đề có tính quy luật, những bất cập, hạn chế, chưa phù hợp với tình hình thực tiễn hiện nay. Từ đó, rút ra những kinh nghiệm để triển khai hoạt động của tổ chức Đoàn trên địa bàn thành phố Hà Nội phù hợp với điều kiện kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội của Hà Nội trong giai đoạn hiện nay.....

- *Phương pháp thống kê*: Để có được các số liệu khoa học, luận án tiến hành phương pháp thống kê toán học nhằm xử lý các số liệu thu thập được qua khảo sát điều tra, từ đó phục vụ hoạt động phân tích, đánh giá thực trạng và khảo nghiệm tính khả thi của các giải pháp mà tác giả đề xuất nhằm nâng cao hiệu quả đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội thời gian tới. Luận án tiến hành phương pháp thống kê toán học nhằm xử lý các số liệu thu thập được qua khảo sát điều tra, từ đó phục vụ hoạt động phân tích, đánh giá thực trạng và khảo nghiệm từ 2012 đến nay.

- *Phương pháp tổng kết thực tiễn*: Tổng kết các hoạt động thực tiễn về vai trò của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong Hệ thống chính trị; thực tiễn hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội trong việc

thực hiện các nhiệm vụ chính trị, kinh tế, xã hội của Thủ đô và đất nước trong thời gian qua.

- *Phương pháp điều tra xã hội học*: Tiến hành xây dựng bảng hỏi, phát phiếu điều tra về nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tại một số cơ sở Đoàn trên địa bàn thành phố Hà Nội. Nghiên cứu sinh sử dụng 450 phiếu điều tra xã hội học. Từ kết quả điều tra, tiến hành phân tích, đánh giá thực trạng, nguyên nhân của thực trạng nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội, kết quả đạt được, những hạn chế, nguyên nhân và vấn đề đặt ra cần giải quyết.

5. Đóng góp mới về mặt khoa học của luận án

5.1. Đóng góp lý luận của luận án

Luận án tổng hợp và hệ thống hóa lý luận về hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay.

5.2. Đóng góp thực tiễn của luận án

- Luận án phân tích và làm rõ thực trạng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội, chỉ rõ các kết quả đạt được, những hạn chế và nguyên nhân của thực trạng, rút ra các vấn đề cần giải quyết.

- Luận án xây dựng được hệ thống các giải pháp đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội thích ứng với đặc điểm, đặc thù của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay. Các giải pháp có khả năng ứng dụng trong thực tiễn nhằm giúp các tỉnh, thành ở Việt Nam tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh có hiệu quả.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

6.1. Ý nghĩa lý luận của luận án

Luận án góp phần làm sáng tỏ một số vấn đề lý luận về đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cấp tỉnh, từ đó làm phong phú thêm lý luận về khoa học chính trị học và hệ thống lý luận về các tổ chức chính trị - xã hội ở Việt Nam hiện nay.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn của luận án

- Đề tài có thể làm tài liệu tham khảo cho các cơ quan quản lý trên địa bàn thành phố Hà Nội nghiên cứu, hoạch định chính sách và chỉ đạo thực tiễn của thành phố Hà Nội đối với tổ chức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh nói chung và cấp tỉnh nói riêng.

- Những đề xuất của luận án có ý nghĩa nhất định trong việc hoạch định chính sách và xây dựng các văn bản pháp luật về thanh, thiếu niên. Nội dung và kết quả nghiên cứu của luận án có thể được khai thác, sử dụng trong công tác chuyên môn của bản thân tôi và tài liệu tham khảo chung và của các cơ quan khác trên địa bàn thành phố Hà Nội trong xây dựng các chế độ, chính sách về thanh, thiếu niên nói chung.

- Kết quả nghiên cứu của luận án có thể được sử dụng làm tài liệu tham khảo trong thực tiễn xây dựng tổ chức chính trị, xã hội tại Việt Nam và tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cấp tỉnh nói chung và xây dựng, đổi mới Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội nói riêng.

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận và khuyến nghị, Danh mục tài liệu tham khảo, Phụ lục, luận án được cấu trúc thành 4 chương, 12 tiết

Chương 1: Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án

Chương 2: Cơ sở Lý luận và thực tiễn về đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay

Chương 3: Thực trạng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội và những vấn đề đặt ra.

Chương 4: Phương hướng, giải pháp tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội từ nay cho đến 2027

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU

1.1. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án

1.1.1 Các công trình nghiên cứu về Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh

Những nghiên cứu đáng chú ý có liên quan đến vấn đề này là:

Vũ Quang Hiền (2014), *Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh - Những chặng đường phát triển*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội; Nguyễn Đắc Vinh (2012), *Tổng quan tình hình thanh niên - công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên giai đoạn 2007-2012*, Nxb Thanh niên, Hà Nội. Ngoài ra, còn một số bài viết, một số đề tài nghiên cứu liên quan đến đề tài, như Trần Thanh Giang (2013) với “*Giải pháp của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức, lối sống cho thanh thiếu nhi trong giai đoạn hiện nay*”; đề tài cấp Bộ, Ban Thanh niên nông thôn Trung ương Đoàn; Nguyễn Hải Đăng (2015), “*Những yếu tố tác động đến quá trình khởi nghiệp của thanh niên nông thôn hiện nay*”, đề tài cấp Bộ, Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam; Nguyễn Xuân Hùng (2018), “*Nghiên cứu tổng kết 10 năm Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về Tăng cường sự lãnh đạo của*

Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa”, đề tài cấp Bộ, Văn phòng Trung ương Đoàn; Lê Quốc Phong, Tạp chí Cộng sản, số 913, tháng 11/2018, “*Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh với 10 năm thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về công tác thanh niên*”; Nguyễn Anh Tuấn, Tạp chí Cộng sản, số 919, tháng 05/2019, “*Phong trào hành động cách mạng của thanh niên Việt Nam qua 50 năm thực hiện Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*”...

Các công trình trên tập hợp các bài viết của các chuyên gia, các cán bộ quản lý, các cán bộ nghiên cứu, giảng dạy và các cán bộ Đoàn chuyên trách đã có những trải nghiệm và nhiều kinh nghiệm thực tiễn trong công tác Đoàn và phong trào thanh niên. Với việc phân tích về thanh niên và công tác thanh niên, tầm quan trọng của thanh niên, công tác thanh niên, nhiều chủ trương của Đoàn về công tác thanh niên, quan điểm, phương hướng phát huy vai trò của thanh niên, tổ chức Đoàn trong việc thu hút tập hợp Đoàn viên thanh niên đã được đề xuất. Với nhiều cách tiếp cận, trên cơ sở lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và thực tiễn sinh động của thanh niên và tổ chức Đoàn, các tác phẩm trình bày diễn tiến lịch sử ra đời, trưởng thành của Đoàn Thanh niên và những đóng góp của thanh niên trong cách mạng giải phóng dân tộc cũng như cách mạng xã hội chủ nghĩa; những thay đổi tên gọi của Đoàn, quá trình Đoàn tham gia sự nghiệp đổi mới.

1.1.2. Các công trình nghiên cứu về nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh và Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh cấp tỉnh

Những nghiên cứu đáng chú ý có liên quan đến vấn đề này là:

Nguyễn Việt Phát (2005), *Đổi mới tổ chức và hoạt động của thanh niên xung phong*, Nxb Thanh niên; Đoàn Văn Thái (2007), *Đổi mới phương thức hoạt động và lề lối làm việc của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong tiến trình cải cách hành chính ở Việt*

Nam, Nxb Thanh niên, Hà Nội; Bùi Ngọc Minh, (2007): *Đổi mới nội dung, phương thức giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên trong thời kỳ hội nhập*, Đề tài khoa học cấp Bộ; Dương Văn An (2012), *Đổi mới mô hình tổ chức Đoàn tại một số khu vực đặc thù trong điều kiện hiện nay*, Đề tài cấp bộ, mã số: ĐT.KXĐTĐN2012-01; Đỗ Ngọc Hà (2012), *Giải pháp của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh về giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*, Đề tài cấp bộ, cơ quan TW Đoàn chủ trì; Đặng Quốc Toàn (2013), *Những vấn đề lý luận và thực tiễn về chương trình rèn luyện đoàn viên hiện nay*, đề tài khoa học, mã số: KXĐTĐN.13-03, cơ quan TW Đoàn chủ trì; Ngô Thị Khánh (2016), *Đổi mới phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay*, đăng trên Tạp chí Lý luận chính trị, ngày 28/3/2016; Lê Văn Ri (2017), *Đổi mới tổ chức và hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*, luận án tiến sĩ Chính trị học; Trần Huy Ngọc (2018) “*Đổi mới phương pháp giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các trường Đại học khu vực Trung du, Miền núi phía bắc nước ta hiện nay*”, luận án Tiến sĩ Chính trị học.

1.2. Đánh giá kết quả các công trình nghiên cứu liên quan và những vấn đề luận án cần tiếp tục giải quyết

1.2.1. Đánh giá kết quả nghiên cứu được luận án kế thừa

Sau khi tổng hợp, tham khảo các công trình, tài liệu đã công bố có liên quan đến luận án, tác giả rút ra một số nhận xét như sau:

Một là, trong nghiên cứu về vị trí, vai trò, chức năng của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, nhiều công trình đã tổng kết về mặt lý luận đã được phân tích trong nhiều tài liệu. bước đầu đề cập việc đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với Đoàn; cũng gợi mở những giải pháp trong việc hoạch định chủ trương, chính sách của Đảng về công tác thanh niên, xây dựng tổ chức Đoàn.

Hai là, Trong nghiên cứu về hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, các tác giả tập trung nghiên cứu, đánh giá thực tiễn các phong trào thanh thiếu niên; công tác tuyên truyền giáo dục tư tưởng chính trị, pháp luật, đạo đức, lối sống, bồi dưỡng nhân cách, niềm tin cho thanh niên. Kết quả khảo cứu cho thấy, đã có một số công trình nghiên cứu các vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến công tác xây dựng tổ chức Đoàn; Trong nghiên cứu về hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội: các nội dung hoạt động của Đoàn TNCS thành phố Hà Nội và những bước phát triển của Đoàn về cơ cấu bộ máy, hệ thống tổ chức, chất lượng đoàn viên qua các kỳ Đại hội Đoàn thành phố cũng được đề cập ở những mức độ khác nhau.

Ba là, trên cơ sở đánh giá những kết quả nổi bật của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và tuổi trẻ Việt Nam qua các thời kỳ, các tác phẩm trên bước đầu phân tích những kinh nghiệm, những vấn đề đặt ra và giải pháp để tiếp tục xây dựng Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thực sự vững mạnh. Tuy nhiên, nội dung đưa ra về việc đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn mới chỉ dừng lại ở những định hướng chung, chưa có phân tích sâu khi đưa vào áp dụng thực tiễn tại địa phương cụ thể.

1.2.2. Những vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu

Từ những nhận xét nêu trên, luận án sẽ tập trung luận giải một số vấn đề sau:

Một là, trên cơ sở kế thừa những kết quả nghiên cứu về vị trí, vai trò và hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, luận án sẽ hệ thống hóa, bổ sung lý luận về vị trí, vai trò và hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội; đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay.

Hai là, luận án sẽ tập trung phân tích, làm rõ thực trạng hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội, chỉ rõ các kết quả đạt được, những hạn chế và nguyên nhân để làm căn cứ đề xuất

một số phương hướng và giải pháp chủ yếu nhằm đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội trong giai đoạn tới.

Ba là, luận án sẽ xác định phương hướng hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội trong thời kỳ mới. Từ đó đưa ra những giải pháp tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội, kiến nghị với các cơ quan quản lý, nghiên cứu hoạch định chính sách và chỉ đạo thực tiễn của thành phố Hà Nội đối với tổ chức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cấp tỉnh.

Chương 2

LÝ LUẬN VỀ ĐỔI MỚI NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC HOẠT ĐỘNG CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH

2.1. Một số vấn đề lý luận về nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

2.1.2. Hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

2.1.1.1. Khái niệm, chức năng, nhiệm vụ của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

* *Khái niệm*: Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam do Đảng CSVN và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Đoàn bao gồm những thanh niên tiên tiến, phấn đấu vì mục tiêu, lý tưởng của Đảng là độc lập dân tộc gắn với chủ nghĩa xã hội (CNXH), dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh

* *Chức năng của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh*

Thứ nhất, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là đội dự bị tin cậy, đội quân xung kích cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, nguồn bổ sung lực lượng ưu tú cho Đảng, Nhà nước và các đoàn thể xã hội

Thứ hai, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là trường học XHCN của thanh niên, là môi trường lành mạnh để tập hợp đoàn kết, giáo dục, rèn luyện và phát triển nhân cách toàn diện, định hướng lý tưởng cao đẹp của con người mới XHCN, tạo cơ hội, điều kiện cho thanh niên cống hiến trưởng thành

Thứ ba, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là người đại diện, chăm lo và bảo vệ quyền lợi hợp pháp và chính đáng của tuổi trẻ

Thứ tư, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, là lực lượng nòng cốt chính trị trong phong trào thanh niên và trong các tổ chức thanh niên Việt Nam

* Nhiệm vụ của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

Thứ nhất, đoàn kết, tập hợp rộng rãi các tầng lớp thanh niên

Thứ hai, giáo dục lý tưởng XHCN cho thanh niên

Thứ ba, tổ chức cho thanh niên tham gia vào các chương trình hành động cách mạng

Thứ tư, hướng dẫn hoạt động Đội TNTP Hồ Chí Minh và bảo vệ, chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng

Thứ năm, tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng và hệ thống chính trị

2.1.2. Nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

Khái quát lại, cho đến nay, dù còn những ý kiến khác nhau, nhưng nhìn chung, có thể rút ra một số nội dung chính về nội dung, phương thức như sau: *Thứ nhất*, Nội dung giáo dục là hệ thống kiến thức, kỹ năng, kinh nghiệm, tình cảm, thái độ mà đối tượng giáo dục cần tiếp nhận, nắm vững để đạt mục đích của hoạt động giáo dục; *Thứ hai*, phương thức là phương pháp, cách thức tiến hành để có hiệu quả cao; *Thứ ba*, nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí

Minh được hiểu là tổng hợp các nhiệm vụ, định hướng, phương pháp, biện pháp, hình thức hoạt động mà tổ chức Đoàn thanh niên tiến hành nhằm đoàn kết, tập hợp, giáo dục thanh niên, đáp ứng nhu cầu, lợi ích của họ theo yêu cầu phát triển của xã hội.

Căn cứ tính chất của tổ chức và tính đặc thù, đối tượng mà Đoàn tác động, có thể rút ra một số đặc điểm chính quy định nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn như sau: *Một là*, nội dung, phương thức của Đoàn được quy định bởi tính chính trị của tổ chức Đoàn; *Hai là*, nội dung, phương thức của Đoàn được quy định bởi tính quần chúng chúng tiên tiến và rộng rãi của tổ chức Đoàn; *Ba là*, nội dung, phương thức của Đoàn được quy định bởi tính xã hội của tổ chức Đoàn; *Bốn là*, nội dung, phương thức của Đoàn có tính liên kết, phối hợp rộng rãi.

2.2. Một số vấn đề lý luận về đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

2.2.1. Khái niệm đổi mới nội dung, phương thức hoạt động

Khái quát lại, cho đến nay, dù còn những ý kiến khác nhau, nhưng nhìn chung, có thể rút ra một số nội dung chính về đổi mới nội dung, phương thức được khái quát như sau: đổi mới nội dung, phương thức hoạt động là quá trình thay đổi các nội dung, phương thức cũ, không phù hợp bằng những phương thức mới phù, tiến bộ, hiệu quả hơn, thực chất là kế thừa có chọn lọc giá trị của nội dung, phương pháp hoạt động cũ, sáng tạo ra phương pháp và hình thức hoạt động mới, sử dụng một cách khoa học cho phù hợp với đặc điểm của đối tượng và môi trường văn hóa xã hội hiện tại.

Theo các quan điểm nghiên cứu *Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn được hiểu* không phải là phủ định nội dung cũ, mà làm mới nội dung cho phù hợp thực tiễn, trên cơ sở kế thừa và sáng tạo theo quy luật biện chứng, tích lũy lượng để thay đổi chất; *Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn cấp tỉnh là* tổng thể các biện pháp, cách thức tác động làm thay đổi, phát triển nội dung

hoạt động, đáp ứng cao nhất yêu cầu của hoạt động của Đoàn cấp tỉnh, phù hợp với mục đích đặt ra của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và nhiệm vụ chính trị của tỉnh, thành đó.

2.2.2. Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn

Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn cần tập trung vào một số nội dung cụ thể sau: *Một là*, tổ chức Đoàn đã đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp giáo dục nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động đoàn kết, tập hợp thanh niên; *Hai là*, Đoàn Thanh niên đã kiện toàn hệ thống tổ chức, đổi mới công tác cán bộ, nâng cao năng lực hoạt động thực tiễn; *Ba là*, Đoàn Thanh niên đã xung kích, sáng tạo huy động và tổ chức thanh niên tham gia phát triển kinh tế - xã hội;

2.3. Những đòi hỏi tất yếu phải đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh hiện nay

2.3.1. Tác động của tình hình chính trị thế giới và khu vực

Hiện nay tình hình thế giới mặc dù hòa bình và hợp tác là xu thế chủ đạo song vẫn có diễn biến phức tạp, khó lường. Sự sụp đổ của chế độ XHCN ở Liên Xô và các nước Đông Âu đầu thập niên 90 của thế kỷ XX làm cho cục diện thế giới và quan hệ quốc tế thay đổi một cách cơ bản; Thiên tai, dịch bệnh, khủng hoảng năng lượng, ô nhiễm môi trường, biến đổi khí hậu trở thành những vấn đề nghiêm trọng trên quy mô toàn thế giới,...; Trong thời gian tới, tình hình thế giới và khu vực sẽ còn nhiều diễn biến rất phức tạp, khó lường, tác động trực tiếp đến nước ta, tạo ra cả thời cơ và thách thức. Hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn; tranh chấp lãnh thổ, chủ quyền biển, đảo trên Biển Đông còn diễn ra gay gắt. Các nước lớn đang điều chỉnh chiến lược, vừa hợp tác, thỏa hiệp, vừa cạnh tranh đấu tranh, kiềm chế lẫn nhau, tác động mạnh đến tình hình thế giới và khu vực; các vấn đề toàn cầu và an ninh phi truyền thống ngày càng nghiêm trọng hơn.

2.3.2. Tác động của toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư

Thứ nhất, tác động của toàn cầu hóa, khu vực hóa và hội nhập quốc tế; Toàn cầu hóa và HNQT là một xu thế khách quan, một quá trình thực tế sống động của thế giới đang tác động đến mọi mặt của đời sống xã hội với những thuận lợi và thách thức;

Thứ hai, tác động của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư cuộc cách mạng 4.0 với xu hướng phát triển dựa trên nền tảng tích hợp cao độ của hệ thống kết nối số hóa - vật lý - sinh học với sự phát triển đột phá của Internet vạn vật và Trí tuệ nhân tạo. Cách mạng 4.0 là cuộc cách mạng trong lĩnh vực sản xuất có tác động thay đổi cơ bản các điều kiện kinh tế - xã hội, văn hóa và kỹ thuật

2.3.3. **Đổi mới, hội nhập và phát triển: yêu cầu của cách mạng Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng**

Nhờ có đường lối phát triển kinh tế đúng đắn và giải pháp phù hợp, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu phát triển kinh tế gây ấn tượng, được thế giới đánh giá cao, sức mạnh kinh tế của đất nước tăng lên nhiều; vai trò, vị thế ngày càng được nâng cao trên trường quốc tế, đổi mới, hội nhập, phát triển thể hiện ở các quan điểm sau: *Thứ nhất*, Tiếp tục triển khai và thực hiện đường lối đổi mới toàn diện đất nước trong giai đoạn mới; *Thứ hai*, việc thế hệ trẻ Việt Nam đi vào HNQT như thế nào sẽ có ý nghĩa quyết định quan trọng đối với tương lai của đất nước

Chương 3

THỰC TRẠNG ĐỔI MỚI NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC HOẠT ĐỘNG CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH THÀNH PHỐ HÀ NỘI

3.1. Giới thiệu về Thành phố Hà Nội và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội

3.1.1. Khái quát về Thành phố Hà Nội

Hà Nội là Thủ đô ngàn năm văn hiến, đồng thời là thành phố đứng đầu Việt Nam về diện tích tự nhiên và đứng thứ hai về diện tích đô thị sau thành phố Hồ Chí Minh. Hà Nội cũng đứng thứ hai về dân số với hơn 7 triệu người. Nên khi nói đến Thủ đô Hà Nội có mấy đặc điểm cụ thể như sau: *Thứ nhất*, Hà Nội là trung tâm văn hóa, kinh tế, chính trị của cả nước. Điều này tạo điều kiện cho thanh niên Thủ đô có cơ hội được giao lưu về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội một cách nhanh chóng và dễ dàng; *Thứ hai*, có bề dày lịch sử và truyền thống cách mạng vẻ vang, là địa danh tiêu biểu cho truyền thống "Văn hiến - Anh hùng - Hòa bình - Hữu nghị", "trái tim của cả nước", "niềm tin yêu và hy vọng của hôm nay và mai sau" của dân tộc Việt Nam; *Thứ ba*, tập trung nhiều trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp, tập trung số lượng lớn học sinh, sinh viên, đội ngũ trí thức dồi dào nên trình độ dân trí cao – là điều kiện tiên quyết để phát triển tốt mọi mặt đời sống xã hội.

3.1.2. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội

Khái quát về Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội tập trung mấy nội dung cơ bản sau: *Thứ nhất*, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Hà Nội; *Thứ hai*, hiện nay Đoàn Thanh niên thành phố Hà Nội là đơn vị có số lượng đầu mỗi cơ sở Đoàn nhiều nhất cả nước, với **110** cơ sở Đoàn cấp huyện tương đương; *Thứ ba*, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội luôn thể hiện tính tiên phong, gương mẫu đi đầu trong các hoạt động và phong trào cả nước.

3.2. Thực trạng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội

3.2.1. Kết quả đạt được

Kết quả đạt được trên các lĩnh vực, các nội dung tương ứng với các phương thức hoạt động cụ thể như sau:

Thứ nhất, Công tác chỉ đạo của các cấp bộ Đoàn trong những năm qua được đổi mới từng bước theo hướng: Kịp thời, quyết liệt và phù hợp với tổ chức Đoàn. Các hoạt động của tuổi trẻ Thủ đô được tổ chức Đoàn chỉ đạo gắn liền với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của Thành phố nhằm đáp ứng nhu cầu, nguyện vọng của thanh niên.

Thứ hai, Hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, văn hóa và ý thức pháp luật cho thanh thiếu niên đáp ứng nhu cầu, lợi ích của thanh niên và yêu cầu phát triển của xã hội.

Thứ ba, Công tác xây dựng Đoàn; tham gia xây dựng Đảng, Chính quyền, quản lý Nhà nước đã quan tâm đầu tư về nội dung, chất lượng,

Thứ tư, Tổ chức các phong trào hành động cách mạng được tổ chức Đoàn quán triệt sâu rộng và triển khai với nhiều nội dung, hình thức, cách làm hiệu quả, xác định rõ trọng tâm, trọng điểm và gắn với các nhiệm vụ cụ thể của từng nhóm đối tượng.

Thứ năm, Công tác chăm sóc, giáo dục thiếu niên, nhi đồng và xây dựng tổ chức Đội TNTP Hồ Chí Minh tiếp tục được đổi mới và tăng cường với nhiều nội dung, cách làm sáng tạo phù hợp với tâm lý lứa tuổi, góp phần đáp ứng tốt hơn nhu cầu học tập, vui chơi giải trí, giáo dục, bảo vệ và chăm sóc trẻ em và xây dựng Đội vững mạnh.

3.2.2. Những hạn chế

Thứ nhất, Công tác tham mưu của một số cơ sở đoàn đối với công tác thanh niên còn bị động, lúng túng, thiếu cụ thể và hiệu quả chưa cao

Thứ hai, Một số cơ sở đoàn chưa nhanh nhạy trong việc nắm bắt và chưa định hướng kịp thời trước những diễn biến tư tưởng, tình cảm, lối sống của thanh niên. ở một số cơ sở Đoàn còn chậm đổi mới nội dung và phương thức giáo dục, chất lượng và hiệu quả công tác giáo dục chưa cao.

Thứ ba, Nội dung, hình thức hoạt động của chi đoàn và hoạt động của đoàn cơ sở chưa hấp dẫn, chưa thực sự thu hút thanh niên.

Công tác phát triển tổ chức đoàn, hội trong các doanh nghiệp khu vực ngoài Nhà nước gặp nhiều khó khăn, không đạt chỉ tiêu đề ra.

Thứ tư, Về các hoạt động thông qua phong trào hành động cách mạng: Một số cơ sở đoàn còn chậm, thiếu sáng tạo nên kết quả triển khai chưa như mong muốn, có nơi còn thụ động, thiếu trọng tâm, trọng điểm, có nơi còn lúng túng, đối phó, chưa quan tâm đến chất lượng thực chất phong trào

Với vị thế và vai trò là dẫn dắt công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi của cả nước, Đoàn thanh niên các cấp còn chưa phát huy hết tiềm năng, lợi thế, thuận lợi của Thủ đô.

* *Nguyên nhân khách quan tập trung mấy vấn đề sau:* Một số cấp ủy Đảng, chính quyền ở cơ sở chưa quan tâm đổi mới nội dung, phương thức chỉ đạo công tác thanh niên; Những ảnh hưởng của mặt trái cơ chế KTTT, quá trình mở cửa và hội nhập cũng đã tác động không nhỏ đến công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trong thời gian qua; Công tác nghiên cứu lý luận của Đoàn chưa ngang tầm với sự phát triển thực tế của thanh niên, chưa có lý luận và giải pháp thuyết phục về một số vấn đề do thực tế đặt ra, nhất là trong công tác xây dựng tổ chức Đoàn, đoàn kết tập hợp thanh niên.

* *Nguyên nhân chủ quan tập trung vào mấy vấn đề sau:* Một số cơ sở Đoàn, cán bộ còn thụ động, chưa nhạy bén, sáng tạo trong hoạt động, nhận thức, kỹ năng về công tác thanh vận còn thiếu và chưa theo kịp xu thế phát triển nhanh chóng của tình hình kinh tế - xã hội, nhu cầu nguyện vọng ngày càng cao của thanh niên, đặc biệt là công tác chỉ đạo hoạt động của cấp chi đoàn. Công tác tham mưu trong đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, luân chuyển cán bộ Đoàn còn chưa đồng bộ, chưa trở thành động lực thúc đẩy phong trào; Đoàn thanh niên các cấp chưa tích cực tham gia giải quyết có hiệu quả các vấn đề bức xúc trong cuộc sống của tuổi trẻ; Việc cụ thể hóa các nghị quyết, chủ trương ở một số địa phương, đơn vị còn chậm. Tổ chức thực hiện nghị quyết của các cấp bộ Đoàn vẫn là khâu yếu.

Chương 4
PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP TIẾP TỤC ĐỔI MỚI NỘI
DUNG, PHƯƠNG THỨC HOẠT ĐỘNG CỦA ĐOÀN THANH
NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH THÀNH PHỐ HÀ NỘI
TRONG THỜI GIAN TỚI

4.1. Phương hướng tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội

4.1.1. Dự báo tình hình thanh niên và công tác Đoàn trong thời gian tới

Với những thành tựu về kinh tế - chính trị xã hội của nước ta tiếp tục củng cố niềm tin của thế hệ trẻ vào sự nghiệp cách mạng do Đảng CSVN Việt Nam lãnh đạo. Cùng với sự phát triển đất nước, Thủ đô Hà Nội tiếp tục có sự đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; có sự tác động của cuộc cách mạng công nghiệp lần

thứ Tư (cách mạng 4.0), quá trình đô thị hóa ngày càng mạnh mẽ, dân số tăng cao, các hoạt động hợp tác quốc tế được đẩy mạnh... Các điều kiện đó sẽ tác động đến thái độ và ý thức chính trị của thanh niên Thủ đô với những chuyển biến tích cực; niềm tin vào công cuộc đổi mới của Đảng CSVN tiếp tục được củng cố; thanh niên quan tâm hơn và có trách nhiệm hơn với những vấn đề của Thủ đô, đất nước, trong khu vực và trên thế giới; đạo đức, văn hóa, ứng xử của thanh niên được nâng cao; ý thức lập thân, lập nghiệp rõ nét hơn; sự năng động, sáng tạo, ham học hỏi, chủ động nắm bắt cơ hội, đón đầu nhiều lĩnh vực mới được phát huy; tinh tích cực chính trị - xã hội và tinh thần xung phong tình nguyện trong các phong trào hoạt động xã hội sẽ có chuyển biến mạnh với một chất lượng mới. Tâm thế, năng lực của thanh niên chủ động, tự tin, sẵn sàng hội nhập. Vai trò, vị trí của thanh niên Thủ đô tiếp tục được đề cao hơn, nhận được sự quan tâm nhiều hơn của các cấp ủy đảng, chính quyền và nhân dân Thủ đô.

Bên cạnh những thuận lợi, thanh niên Hà Nội đang đứng trước những khó khăn, thách thức như: thiếu việc làm trong thanh niên; công tác đoàn kết tập hợp thanh niên trên địa bàn dân cư; một bộ phận thanh niên còn tư tưởng trông chờ, ỷ lại, sống thiếu niềm tin, lý tưởng, thiếu trách nhiệm, thực dụng; sự phân hóa giàu nghèo, hiện tượng thanh niên vi phạm pháp luật, các thế lực thù địch lợi dụng làm tha hóa, mắc các tệ nạn xã hội có xu hướng tăng... Những mặt trái của thời kỳ hội nhập, sự du nhập của những luồng văn hóa không lành mạnh từ nước ngoài, sự phổ biến và tương tác của các phương tiện truyền thông hiện đại... tác động nhiều đến thanh niên. Một bộ phận thanh niên còn thiếu kiến thức, kỹ năng cần thiết trước yêu cầu hội nhập; sống thiếu lý tưởng, thiếu trách nhiệm, thực dụng, coi nhẹ đạo lý, thuần phong mỹ tục; có biểu hiện suy thoái về phẩm chất, đạo đức, lối sống; ý thức chấp hành pháp luật chưa cao, dễ bị lôi kéo vào các tệ nạn xã hội.

4.1.2. Phương hướng đổi mới

Đổi mới nội dung, phương thức của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội cần tập trung các phương hướng cụ thể như sau:

- Đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức và nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của Đoàn.

- Đổi mới công tác chỉ đạo của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội một cách đồng bộ, toàn diện và phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ cách mạng giai đoạn mới.

- Kết hợp hài hòa giữa việc chăm lo, bảo vệ lợi ích chính đáng với bồi dưỡng và phát huy thanh niên thông qua đẩy mạnh tổ chức phong trào hành động cách mạng trong các đối tượng thanh niên.

- Tiếp tục củng cố, xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh.

- Chủ động mở rộng quan hệ hữu nghị và hợp tác với tổ chức thanh niên các nước láng giềng và trong khu vực; chú trọng phát triển quan hệ đi vào chiều sâu, thiết thực.

- Tạo điều kiện và hỗ trợ cho các tổ chức hội của thanh niên Hội LHTN, HSV hoạt động đúng hướng, mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên.

- Nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ Đoàn Thủ đô về thanh niên, công tác thanh niên, về tổ chức Đoàn trước yêu cầu của quá trình đổi mới của Thủ đô và đất nước.

- Tăng cường, chủ động kiên trì và nâng cao hiệu quả trong công tác tham mưu, chỉ đạo công tác thanh niên, công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi các cấp.

- Xây dựng lớp thanh niên Hà Nội giàu lòng yêu nước, yêu CNXH, có bản lĩnh chính trị vững vàng, ý thức chấp hành pháp luật, có đạo đức cách mạng và lối sống đẹp, có ước mơ, hoài bão, khát vọng cống hiến, có tri thức, sức khỏe, kỹ năng xã hội, năng lực chuyên môn, làm chủ khoa học công nghệ hiện đại;

4.2. Giải pháp tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của các cấp bộ đoàn và của cán bộ trong các c

Thứ hai, đổi mới phương pháp tiếp cận và cách thức tổ chức hoạt động của Đoàn.

Thứ ba, tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng công tác tham mưu, phối hợp, chỉ đạo và tổ chức thực hiện.

Thứ tư, tiếp tục đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của Đoàn.

Thứ năm, tiếp tục đổi mới nội dung và hình thức hoạt động của Đoàn thông qua các phong trào hành động cách mạng

Thứ sáu, đổi mới và mở rộng các hình thức tập hợp, đoàn kết thanh niên tích cực tham gia xây dựng Đảng, chính quyền, quản lý nhà nước và xã hội

KẾT LUẬN

Thanh niên Hà Nội và thanh niên cả nước với vai trò to lớn của mình đã có nhiều việc làm, hành động tốt đẹp được dư luận xã hội và nhân dân ghi nhận. Tuy vậy, trước thực tế hiện nay, thanh niên cũng có nhiều vấn đề mới nảy sinh theo chiều hướng tiêu cực, nhất là về phương diện chính trị, tư tưởng đòi hỏi sự vào cuộc của các cấp, các ngành, của mỗi gia đình, toàn thể xã hội và của cả HTCT. Các cấp, các ngành, gia đình và xã hội cần phát huy hơn nữa vai trò của mình, có những cơ chế, chính sách phù hợp với đối tượng đặc thù và phù hợp với từng địa phương, đơn vị.

Nhận thức được vai trò quan trọng của tổ chức Đoàn Thành ủy đã ban hành chỉ thị 04 Thành ủy về Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời kỳ mới; Nghị quyết số 25 của BCHTW Đảng về việc “*Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa*”; 14 đề án, dự án có ý nghĩa quan trọng trong công tác xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh; chăm lo, hỗ trợ và phát huy thanh niên; chăm sóc giáo dục thiếu niên nhi đồng, qua đó nêu lên những kết quả trong những năm qua mà tổ chức Đoàn đã đạt được, song cũng có những hạn chế cần tiếp tục phải khắc phục.

Để thực hiện được những chủ trương, chính sách trên thì việc nâng cao nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn là vô cùng quan trọng. Để có thể đổi mới được nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Thành phố Hà Nội hiện nay thì đòi hỏi phải thực hiện đồng bộ các giải pháp đã nêu trên, đồng thời phải có sự tham gia, ủng hộ, vào cuộc của các cấp chính quyền, các đoàn thể.

Đổi mới phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội là một quá trình phức tạp, đầy khó khăn đòi hỏi quyết tâm và sự đồng bộ của các cấp bộ Đoàn với mong muốn đổi mới để phát triển. Mục tiêu của đổi mới phương thức là làm cho tổ chức Đoàn thành phố Hà Nội ngày càng vững mạnh đáp ứng yêu cầu phát triển của tình hình thanh niên và đòi hỏi của quá trình xây dựng xã hội mới.

Trong luận án, tác giả đã tập trung thực hiện một số nhiệm vụ nghiên cứu cụ thể với những kết quả cơ bản thu được như sau:

Thứ nhất, luận án đã tổng hợp, đánh giá các kết quả nghiên cứu nổi bật, từ đó tìm ra những nội dung mới mà đề tài có thể khai thác, cụ thể là: tuy số lượng các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước có liên quan trực tiếp và gián tiếp tới lý luận Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh; nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội nhưng số lượng công trình tiếp cận những vấn đề này dưới góc nhìn mới, đặc biệt là chính trị học, lại chưa nhiều; Nghiên cứu về hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh là vấn đề đã được đề cập tới trong nhiều công trình, nhưng Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay là một đề tài mới, chưa có công trình nào trực tiếp nghiên cứu.

Thứ hai, luận án đã xây dựng khung lý thuyết khoa học và hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn về hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh nói chung, cấp tỉnh nói riêng. Theo đó, tác giả đã:

đưa ra định nghĩa, xác định nội hàm của những khái niệm cơ bản như nội dung, phương thức; đổi mới nội dung phương thức hoạt động, đổi mới, ...; tập trung làm rõ một số lý thuyết có liên quan nhiều tới đối tượng nghiên cứu của luận án; chỉ ra các yếu tố cấu thành hệ thống chính trị; xác định những nhân tố tác động chủ yếu tới hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh; làm rõ cơ sở xác định nội dung của vấn đề nghiên cứu chính trong luận án.

Thứ ba, tác giả đã phân tích hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội trong thực tiễn hiện nay; khảo cứu nội dung về hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Từ đó làm rõ thực trạng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội, chỉ rõ các kết quả đạt được, những hạn chế và nguyên nhân của thực trạng, rút ra các vấn đề cần giải quyết.

Thứ tư, luận án đã sử dụng khung lý thuyết và các kết quả nghiên cứu thu được từ thực tiễn để đánh giá khái quát về hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội, từ đó khẳng định sự cần thiết và tất yếu phải đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội.

Thứ năm, luận án đã đề xuất một số giải pháp Luận án đã đề xuất các giải pháp đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay thích ứng với đặc điểm, đặc thù của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay. Các giải pháp có khả năng ứng dụng trong thực tiễn nhằm giúp các tỉnh, thành ở Việt Nam tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh có hiệu quả. Tác giả đã sử dụng kết quả nghiên cứu về nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội hiện nay cũng như các số liệu thực tiễn, cập nhật để làm cơ sở cho những đề xuất giải pháp đó.

Dù đã cố gắng, nhưng do tính mới và phức tạp của vấn đề khi nghiên cứu thực tiễn, kết quả nghiên cứu của luận án khó tránh khỏi

thiếu sót. Mặc dù vậy, tác giả vẫn hy vọng rằng, luận án này sẽ có đóng góp tích cực vào trong thực tiễn xây dựng tổ chức chính trị - xã hội tại Việt Nam; tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cấp tỉnh nói chung và xây dựng, đổi mới Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội nói riêng trong thời gian tới.

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1. Nguyễn Thị Mai Hương (2020), “Hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thành phố Hà Nội: Một số yếu tố tác động đến nội dung, phương thức”, *Lý luận chính trị và Truyền thông* (tháng 7/2020), tr. 69 - 73.
2. Nguyễn Quỳnh Nga, Nguyễn Thị Mai Hương (2020), “Giải pháp tăng cường xây dựng hệ thống chính trị cấp xã huyện Thường Tín (Hà Nội) hiện nay”, *Tạp chí Giáo dục lý luận* (tháng 11/2020).